

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

_____ проф.Кюрчев В.М.

" ____ " _____ 2012 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про електронний навчальний курс

Розглянуто і схвалено

методичною радою ТДАТУ

Протокол № 3

від "20" грудня 2011 р.

Мелітополь, 2011

Нормативна база

- Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III, стаття 42, п. 1;
- Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 року № 537-V;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004–2006 роки» від 23.09.2003 № 1494;
- Наказ МОНУ «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 21.01.2004 № 40 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 09.04.2004 № 464/9063);
- Наказ МОНУ «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» від 02.12.2004 № 903 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 17.01.2005 № 44/10324).

1. Загальна частина

З метою покращення якості знань студентів і можливості доступу до освіти у форматі 7×24 (тобто 7 днів у тиждні по 24 години на добу) в університеті вкрай потрібно запровадження з початку елементів дистанційної освіти, а потім і повноцінної дистанційної освіти. Актуальність цього напрямку в освіті не викликає сумнівів. Тому, в якості додаткових можливостей поряд з традиційними, з метою підвищення якості надання освітніх послуг студентам, необхідно використання в навчальному процесі дистанційних освітніх технологій. В останні декілька років в Україні почали розвиватися бурхливими темпами ці технології. Вже ніхто не має сумніву, що вони сприяють підвищенню ефективності та якості професійної підготовки фахівців на основі використання сучасних інформаційних технологій, індивідуалізації процесу навчання, поширення сфери освітніх послуг, підвищенню конкурентоспроможності навчальних закладів.

Основою формування дистанційного навчання є електронний навчальний курс.

Електронний навчальний курс (ЕНК) - це комплекс електронних навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням дистанційних технологій (ДТ), що базуються на Internet-технологіях, відповідно до графіку навчального процесу вищого навчального закладу.

Дистанційні технології навчання - складаються з інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання (ДН).

Інноваційні педагогічні технології дистанційного навчання - це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами, студентів між собою з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів зі структурованим навчальним матеріалом, який подається у електронному вигляді та зберігається на спеціальному навчальному порталі, з урахуванням компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу, методу проектів та педагогіки співробітництва.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - це технології створення, опрацювання, передавання і зберігання навчальних матеріалів, організації та супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку, зокрема, електронних локальних, регіональних та глобальних (Internet) мереж та відповідних сервісів, зокрема Веб 2.0.

MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – web-орієнтована система, яка функціонує в мережі Internet у вигляді web-сайту в межах освітнього порталу університету.

Основними характеристиками ЕНК є:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- відповідність основним структурним елементам процесу вивчення навчального курсу: лекції, практичні, семінарські, лабораторні роботи, самостійна робота, залік, іспит;
- чіткий графік виконання студентами навчального плану;
- налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача і студента, студентів між собою, засобами ресурсів ЕНК та дистанційних технологій, протягом усього часу вивчення навчального курсу;
- якісно виконані навчальні матеріали, які дозволяють набути компетентностей, задекларованих у робочій програмі; наявність мультимедійних навчальних матеріалів;
- система оцінювання результатів навчальної діяльності студентів, яка включає форми та критерії оцінювання всіх видів навчальної діяльності;
- система контролю та самоконтролю всіх видів навчальної діяльності студентів.

Електронні навчальні курси можуть бути використані як засоби навчання для студентів денної, заочної, дистанційної форм навчання та регіональних вищих навчальних закладів на всіх етапах навчальної діяльності студентів під час вивчення відповідних дисциплін.

Електронні навчальні курси можуть містити електронні ресурси двох типів:

- а) ресурси, призначені для подання студентам змісту навчального матеріалу, наприклад, електронні конспекти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, методичні рекомендації, веб-касти або аудіо-касти тощо;
- б) ресурси, призначені для закріплення вивченого матеріалу, формування вмінь та навичок, самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень студентів, наприклад, завдання, тестування, анкетування, форум, чат тощо).

2. Етапи розробки електронного навчального курсу на рівні ВНЗ та МОН України

2.1. Процес створення ЕНК на рівні ВНЗ передбачає п'ять послідовних етапів (рекомендовано):

Eman1 - навчання науково-педагогічних працівників (НПП) щодо створення електронного навчального курсу.

Eman2 – наповнення ЕНК електронними навчально-методичними ресурсами в повному обсязі відповідно до вимог.

Етап 3 - апробація ЕНК протягом одного навчального семестру. На цьому етапі викладач реєструє студентів на курсі, розміщеному на навчальному порталі, та відкриває для них доступ до ресурсів ЕНК для забезпечення процесу навчання. Результати навчання студентів зберігаються на порталі.

Етап 4 – атестація електронного навчального курсу на рівні ВНЗ. Лише атестований ЕНК має право на його використання на всіх етапах навчального процесу (в т.ч. на етапі підсумкової атестації).

Особливість електронного навчального курсу (ЕНК) від інших електронних засобів навчання, полягає у тому, що ЕНК передбачений для оволодіння студентами навчальним матеріалом під керівництвом викладача. В процесі навчання студентів ЕНК безперервно змінюється та вдосконалюється. Електронні навчальні курси розміщуються на навчальному порталі в системі дистанційного навчання, технічні вимоги до якої визначаються спеціальним документом. Робота portalу повинна бути організована на основі системи управління навчальними ресурсами, наприклад, Moodle, соціальних мереж тощо, або систем власної розробки. Функціональні можливості таких систем мають дозволяти:

- студенту: отримувати персоніфікований доступ до електронного навчального курсу та університетського репозиторію чи електронній бібліотеці через Інтернет, відкривати та завантажувати на власний комп'ютер навчально-методичні матеріали курсу, в тому числі і мультимедійні, відправляти виконані завдання для перевірки, проходити електронне тестування; спілкуватися із іншими слухачами курсу індивідуально чи в малих групах, ставити викладачеві запитання, переглядати електронний журнал обліку оцінок тощо;

- викладачу: самостійно створювати та редагувати ресурси ЕНК, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок та відвідування, налаштовувати різноманітні ресурси курсу, організовувати електронне обговорення актуальних проблем між студентами в групі або малих групах а он-лайн та off-лайн режимах тощо.

Кожний ЕНК, розміщений на навчальному порталі, повинен мати ресурси трьох типів: 1) інформаційні; 2) діяльнісні; 3) комунікаційні та мати структуру (див. рис.1), яка включає наступні складові:

Електронний навчальний курс

Загальну інформацію про курс

- Робоча програма
- Графік навчання
- Шкала оцінювання
- Методичні рекомендації по роботі з курсом
- Друковані та Інтернет джерела
- Глосарій
- Оголошення

Модуль 1 (навчальні матеріали)

- **Теоретичний матеріал**
  - Електронний посібник, мультимедійні презентації лекцій, аудіо та відео навчальні матеріали
- **Практичні (семінарські, лабораторні) роботи**
  - Практичні, лабораторні роботи, семінари
  - Методичні вказівки з виконання всіх видів робіт
  - Віртуальні лабораторні практикуми
- **Завдання для самостійної роботи**
  - Список завдань для самостійної роботи
  - Методичні вказівки з виконання завдань
- **Модульний контроль**
  - Контрольні запитання та типові завдання
  - Контрольний тест

...

Модуль N (навчальні матеріали)

Підсумкова атестація

- Контрольні запитання
- Підсумковий тест

Консультації

Рис. 1 – Структура електронного навчального курсу

- *загальні відомості* про навчальну дисципліну (робоча програма, календарний план, критерії оцінювання, друковані та Інтернет-джерела, глосарій, оголошення);

- *навчально-методичні матеріали з кожного модуля:*

- *теоретичний матеріал:* мультимедійні презентації лекцій, структуровані електронні навчальні матеріали, електронний конспект лекцій, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, список друкованих та Internet-джерел, посилання для електронну бібліотеку чи університетський репозиторій;

- *практичні (семінарські, лабораторні) роботи:* зміст, методичні вказівки щодо їх виконання, в тому числі відео та інші мультимедійні матеріали, список індивідуальних завдань та питань для обговорення, завдання для проектної діяльності, форма подання результатів виконання, критерії та форми оцінювання;

- *завдання для самостійної роботи студентів:* додатковий теоретичний матеріал, приклади виконання додаткових завдань. список індивідуальних завдань, методичні вказівки щодо їх виконання, питання для обговорення в он-лайн та off-лайн режимах, форми подання результатів виконання додаткових завдань, критерії та форми оцінювання;

- *модульний контроль:* контрольні індивідуальні запитання, запитання для групового обговорення, завдання з критеріями оцінювання та формою подання результатів виконання, тести для самоконтролю та контролю;

- *матеріали для проведення підсумкової атестації:* контрольні запитання, тест для самоконтролю, підсумковий тест для атестації студента з дисципліни;

- *додаткові матеріали.*

Навчально-методичні матеріали ЕНК з дисциплін мають бути структурованими відповідно до схеми, наведеної на рис.1 та мати наступні матеріали:

2.2 Загальні відомості про курс:

- *Робоча програма.* У робочій програмі зазначається мета та завдання вивчення курсу, його зміст, у якому відображаються назви тем кожного модуля з анотаціями, кількість годин на вивчення кожного модуля.
- *Календарний план.* Відображає потижневий план проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять, а також виконання студентами завдань для самостійної роботи.
- *Критерії оцінювання.* Містить відомості щодо системи оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни, як поточних, так і підсумкових. З кожного модуля вказується розподіл балів за виконання завдань та шкала оцінювання.
- *Друковані та Internet-джерела.* У цьому ресурсі пропонуються основні, додаткові друковані джерела з дисципліни та *Internet-ресурси.*
- *Глосарій.* Містить основні терміни навчального курсу та їх означення.

Алгоритм навчання представляє особливості вивчення цієї дисципліни, інформацію про рекомендовану послідовність роботи в курсі, виконання завдань.

Відомості про автора(ів) курсу має містити прізвище, ім'я та по-батькові, науковий ступінь, вчене звання, посаду і кафедру, перелік курсів, що викладаються, інформацію щодо наукових інтересів.

Зміст модуля включає такі матеріали:

Теоретичний навчальний матеріал. Містить обов'язкові навчальні ресурси:

1) структуровані електронні матеріали, зміст яких відображає логіку навчання за курсом і надає студенту теоретичні відомості з модуля у повному обсязі;

2) мультимедійні презентації лекцій,

3) додаткові електронні навчальні матеріали: електронні конспекти лекцій, флеш-ролики; аудіо і відео матеріали; довідкові та нормативні документи (форми, шаблони, стандарти, нормативні акти, закони тощо).

Практичні (семінарські, лабораторні) роботи. У матеріалах курсу обов'язково має бути перелік лабораторних (практичних, семінарських) робіт у вигляді окремих ресурсів.

До кожної роботи потрібно сформулювати мету та завдання, які забезпечують формування вмінь та навичок, необхідних для засвоєння теми, надати методичні рекомендації з їх виконання, форму подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання кожної роботи, список індивідуальних завдань, завдань для виконання у парах та групами.

Для реалізації практичних, семінарських, лабораторних занять можуть бути використанні: проблемні завдання зі звітом викладачеві, форуми, віртуальні тренажери.

Проблемні завдання, окрім формулювання безпосередньо проблемного запитання, **обов'язково** включають у себе план чи опорну схему відповіді, методичні рекомендації до виконання, приклади й варіанти завдань для забезпечення індивідуального виконання студентом. У завданні також вказується форма звітності (наприклад, письмове повідомлення обсягом до однієї сторінки друкованого тексту шрифтом 12 пт) та форма організації роботи – індивідуальна чи колективна.

Лабораторні роботи, для виконання яких необхідно спеціальне обладнання та реальні об'єкти, виконуються в аудиторних умовах, про що зазначається при формулюванні завдання. Навчально-методичні матеріали з практичних (семінарських, лабораторних) робіт потрібно оформлювати у вигляді: веб-сторінки (сторінок), посилань на файли різних форматів та завдань.

Для дисциплін, мета яких передбачає формування навичок розв'язання практичних завдань розрахункового характеру або інших завдань, що мають певний алгоритм розв'язування, можуть бути застосовані віртуальні тренажери.

Тренажер має забезпечувати:

- зміну параметрів;

- призупинення процесу у будь-який момент часу для обговорення ситуації, що виникла, аналізу рішень та дій того, хто навчається;
- неодноразово повторювати необхідні ситуації для закріплення навичок;
- забезпечувати постійний контроль якості дій того, хто навчається;

Всі завдання повинні мати шкалу та критерії оцінювання.

Результат виконання лабораторної (практичної) роботи студенти можуть надсилати викладачеві в електронній формі до навчального порталу, подавати у паперовому вигляді або усно. Після перевірки та оцінювання виконаних завдань, викладач має виставити бали до електронного журналу ЕНК.

Завдання для самостійної роботи. Значна частина навчальних годин при вивченні кожної дисципліни відводиться на самостійне опрацювання. У матеріалах електронного навчального курсу необхідно розмістити додатковий теоретичний матеріал, завдання для самостійного виконання та методичний матеріал, який забезпечить його якісне виконання студентами. Завдання формулюється у такій формі: текст завдання, форма подання результатів виконання, критерії оцінювання, термін виконання, список додаткових друкованих та Інтернет-джерел. Результати виконання завдання можна надсилати викладачеві в електронній формі до навчального порталу, подавати у паперовому вигляді або усно. Після перевірки та оцінювання виконаних завдань, викладач має виставити бали до електронного журналу ЕНК.

Модульний контроль. Для оцінювання знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення кожного модуля курсу, використовуються індивідуальні завдання, тести та опитування за допомогою контрольних запитань. Платформа Moodle дозволяє створювати тестові завдання 10 різних типів. Кожний модуль має містити тест для самоконтролю, контрольні запитання та контрольний тест. Результати оцінювання навчальних досягнень кожного студента автоматично заносяться до електронного журналу після тестування.

2.3 Підсумкова атестація – передбачає наявність матеріалів для підготовки студентів до складання заліків та іспитів (наприклад, контрольні запитання, типові завдання) та підсумковий тест. Методичні рекомендації щодо створення підсумкового тесту та оформлення результатів у вигляді атестаційної відомості.

Результати навчання студентів фіксуються у електронному журналі оцінок, в якому викладач задає категорії для оцінювання всіх видів навчальної діяльності та визначає їх обсяг (у відсотках) по відношенню до підсумкової оцінки з дисципліни.

Наприклад:

Категорії	Обсяг
Модуль 1,	15%
Модуль 2 –	20 %
Модуль 3 –	20 %
Модуль 4 –	15 %
Підсумкова атестація –	30%
Всього	100 %

У межах кожного модуля оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Системою Moodle передбачено автоматичне перерахування балів відповідно до обсягу модуля у підсумковій оцінці з дисципліни та подання буквенної оцінки.

Автори електронного навчального курсу враховують години за розробку, оновлення та використання ЕНК у навчальному процесі при проведенні рейтингу НПП за умов сертифікації розробленого курсу. Сертифікація курсу передбачає його оцінювання трьома видами експертиз (див. розділ 3). Мінімальна сума балів, набрана під час проведення експертизи, – 240, максимальна – 300. Кількість годин за розробку ЕНК розраховується пропорційно кількості кредитів, які відводяться на вивчення дисципліни, а також в залежності від кількості балів, які отримав ЕНК під час сертифікації (240-260 балів - 50 год. на 1 кредит дисципліни; 260-280 балів - 75 год. на 1 кредит; 280-300 балів - 100 год. на 1 кредит).

3. Сертифікація ЕНК

Сертифікація ЕНК здійснюється за допомогою проведення експертизи, яка передбачає оцінювання ЕНК експертами з трьох позицій: структурно-функціональної, змістовно-наукової та методичної.

➤ *структурно-функціональна експертиза* передбачає аналіз наявності обов'язкових складових ЕНК та визначення відповідності кожної складової вимогам (критерії експертизи наведені у таблиці 1).

➤ *змістовно-наукова експертиза* передбачає аналіз науковості матеріалів курсу, відповідності змісту державним стандартам освіти, цілям і завданням дистанційного курсу. Оцінюється актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість (критерії експертизи наведені у таблиці 2).

➤ *методична експертиза* передбачає оцінювання методичних аспектів організації дистанційного курсу, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності студентів та НПП, їх взаємодії, організації системи контролю. Різномісність цієї експертизи вимагає залучення для її проведення спеціалістів з питань тестування, використання інтерактивних методів, сучасних інформаційно-освітніх технологій (критерії експертизи наведені у таблиці 3).

Експертиза ЕНК здійснюється групою фахівців, до якої включені: **фахівець з предметної області** для здійснення змістовно-наукової експертизи – експерт зі змісту; **фахівець з методики організації дистанційного навчання** для здійснення структурно-функціональної та методичної експертизи - експерт з методики дистанційного навчання. Кожний експерт, залучений до експертизи, оцінює ЕНК за критеріями, наведеними у таблиці 1,2,3 складає експертний висновок за формою і подає його для розгляду комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК. Комісія приймає ЕНК для сертифікації за умови, що висновки експертів носять позитивний характер і по кожному виду експертизи набрано не менше 80 балів.

Комісію ТДАТУ з сертифікації ЕНК очолює проректор з науково-педагогічної роботи, її склад затверджується відповідним наказом ректора

ТДАТУ.

Порядок проведення сертифікації ЕНК:

- призначення експертів для здійснення експертизи ЕНК здійснюється на підставі рішення комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК;
- проведення експертизи відбувається згідно з даним Положенням, затвердженим ректором університету;
- висновки експерта зі змісту розглядаються та затверджуються на засіданні відповідної кафедри університету, яка несе відповідальність за якість змісту електронного навчального курсу.

Позитивне рішення комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК, сформоване на основі висновків експертів та презентації ЕНК автором, є підставою для подальшого його використання у навчальному процесі з грифом Університету «сертифіковано».

Таблиця 1. Критерії, за якими здійснюється структурно-функціональна експертиза

Складова ЕНК		Критерій	К-ть балів
Загальна інформація про курс	Робоча програма	Подано у форматі Веб-сторінки	*
		Наявність мети та завдань вивчення курсу	*
		Наявність вимог до знань, умінь та навичок (вхідних та вихідних)	*
		Вказано кількість годин на вивчення кожного модуля	*
		Відображаються назви тем з анотаціями	*
	Календарний план	Подано у форматі Веб-сторінки	*
		Наявність потижневого планування проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять у формі таблиці	*
		Наявність потижневого планування виконання студентами завдань для самостійної роботи	*
	Критерії оцінювання	Подано у форматі Веб-сторінки	*
		Вказується розподіл оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля	5
		Вказується «вага» кожного модуля у загальній рейтинговій оцінці	5
		Наведена таблиця співвідношень національних оцінок та оцінок ECTS	*
	Друковані та Інтернет джерела	Подано у форматі Веб-сторінки	*
		Вказуються основні друковані джерела з дисципліни	*
		Вказуються додаткові друковані джерела	*
		Наводяться Інтернет-джерела з активними гіперпосиланнями	5

* без дотримання вказаної вимоги курс на експертизу не приймається

	Термінологічний словник	Подано у форматі глосарія	*
		Означення наводяться до всіх термінів у словнику	*
		Кількість термінів (1 бал за 10 термінів)	5
	Оголошення	Подано у форматі форуму	*
Теоретичний матеріал**	Електронні навчальні матеріали представлені у вигляді електронного посібника з гіперпосиланнями з пунктів плану на розділи посібника (розраховується пропорційно загальній кількості лекцій (тем))	1-20	
	Наявність додаткових мультимедійних навчально-методичних матеріалів	10	
	Наявність презентацій до всіх лекцій (тем) (розраховується пропорційно загальній кількості лекцій (тем))	1-10	
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи***	Наявність окремих ресурсів для кожної практичної (лабораторної) роботи, які містять основні структурні елементи: тема, мета, методичні рекомендації, список завдань, форма подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання, термін виконання (для всіх робіт) (розраховується пропорційно загальній кількості робіт)	1-20	
Завдання для самостійної роботи	Наявність методичних рекомендацій з виконання завдань або додаткових навчально-методичних ресурсів для самостійного опрацювання або посилань на зовнішні інформаційні ресурси	5	
	Наявність окремих ресурсів із завданнями для самостійного виконання, які містять основні структурні елементи: список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконаного завдання, критерії оцінювання, термін виконання	5	
Модульний контроль	Наявність контрольних запитань	*	
	Наявність навчального тесту для самоконтролю (5-10 тестових завдань) з коментарями	5	
	Наявність тесту або практичного завдання для модульного контролю	5	
Підсумкова атестація	Наявність контрольних запитань	*	
	Тест для підсумкової атестації містить 30 тестових запитань	*	
Всього		100	

** наявність обов'язкова незалежно від розподілу годин у навчальному плані

*** можуть виконуватися як самостійна робота під керівництвом викладача

Таблиця 2. Критерії змістовно-наукової експертизи

Складова ЕНК		Критерій	К-ть балів
Загальна інформація про курс	Робоча програма	Відповідає типовій навчальній програмі або анотації освітнього стандарту	2
	Календарний план	Відповідає робочій навчальній програмі	1
	Критерії оцінювання	Відповідають вимогам вихідних знань, умінь та навичок	5
	Друковані та Internet-джерела	Запропоновані друковані та Internet джерела містять основні та додаткові навчально-методичні матеріали з дисципліни	5
	Термінологічний словник	Основні терміни з дисципліни подані у глосарії до курсу	5
		Всі означення термінів у глосарії до курсу коректні	5
Оголошення	У оголошеннях та форумах подані актуальні питання для обговорення	2	
Теоретичний матеріал*	Кожна тема висвітлена в обсязі достатньому для оволодіння студентами навчальним матеріалом	5	
	Теми курсу мають практичне значення, пов'язані з майбутньою професією	5	
	Графічні зображення, моделі, розміщені у навчальних ресурсах, доречні, коректно виконані, відповідають меті їх використання	5	
	Мультимедійні навчально-методичні матеріали відповідають меті навчання	5	
	Мультимедійні презентації відповідають змісту лекційного матеріалу	5	
	Лінгвістична чистота навчально-методичних матеріалів	5	
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи**	Методичні вказівки з виконання лабораторної роботи дають повне пояснення щодо порядку виконання роботи	5	
	Відповідність змісту практичних завдань необхідному рівню оволодіння вміннями та навичками	5	
Завдання для самостійної роботи студентів	Додаткові навчальні матеріали або методичні вказівки з виконання завдань для самостійної роботи або посилання на зовнішні інформаційні ресурси подані в обсязі достатньому для самостійного оволодіння студентами навчальним матеріалом	5	
	Відповідність змісту завдань необхідному рівню оволодіння вміннями та навичками	5	
	Завдання для самостійної роботи передбачають використання Internet-ресурсів	5	
	Завдання для самостійного виконання передбачають дослідницьку навчальну діяльність студентів	5	
Модульний контроль	Завдання або тест охоплює весь матеріал з модуля та відповідає вимогам до знань, умінь та навичок, якими необхідно оволодіти	5	

* наявність обов'язкова незалежно від розподілу годин у навчальному плані

** можуть виконуватися як самостійна робота під керівництвом викладача

	під час вивчення модуля	
Підсумкова атестація	Зміст контрольних запитань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь та навичок	5
	Тестові завдання сформовані у тест таким чином, щоб охопити навчальний матеріал всіх модулів курсу	5
Всього		100

Таблиця 3. Критерії методичної експертизи

Критерій	Розподіл балів	
Участь студентів та викладача у форумах	- активність на форумі більше 1 разу на тиждень;	5
	- активність на форумі 1 раз на тиждень і менше;	2
Відповідність журналу оцінок задекларованим критеріям оцінювання	- відповідає повністю, наявні розрахункові показники для підрахунку рейтингів з навчальної роботи та атестації;	5
	- відповідає повністю, розрахункових показників немає;	3
	- відповідає не повністю;	1
Представлення теоретичного матеріалу у вигляді електронного посібника з гіперпосиланнями	- матеріал структурований, розбитий на порції, працюють гіперпосилання, наявні графічні зображення;	10
	- гіперпосилання працюють, матеріал розбитий на порції, недостатньо структурований, недостатньо графічних зображень;	8
	- гіперпосилань немає або працюють некоректно, матеріал неструктурований, немає графіки;	5
Відповідність викладених презентацій лекцій вимогам:	Всього	20
	з них:	
	- використовуються ключові слова і фрази, а не речення;	2
	- на одному слайді виводиться одне ключове поняття;	2
	- теоретичний матеріал структурується та подається у схемах та організаційних діаграмах, цифрові дані подаються у вигляді таблиць та діаграм;	2
	- теоретичний матеріал підкріплюється графічними зображеннями та відео-фрагментами;	2
	- основний зміст подається логічно та грамотно;	2
	- організаційні діаграми і графічні зображення використовуються відповідно до поставленої мети;	2
	- ефекти анімації застосовуються для акцентування уваги на визначених моментах, поетапного виведення вмісту слайду на екран, для демонстрації руху або послідовності дій;	2
	- для подання текстового матеріалу використовується шрифт з мінімальним розміром – 20 пт;	2
	- фон, колір тексту та діаграм відповідають правилу 3-х кольорів та їх відтінків (у презентації використовувати 3 основні кольори та їх відтінки);	2
	- презентація носить проблемний характер, не є точною копією друкованого посібника;	2
	Подання методичних рекомендацій до виконання практичних (лабораторних, самостійних) робіт	- наявні теоретичні відомості щодо змісту та послідовності виконання роботи, графічні зображення, приклад виконання завдання;
- наявні теоретичні відомості щодо змісту та послідовності виконання роботи, приклад виконання завдання, немає графічних зображень;		8
- наявні лише теоретичні відомості щодо змісту та послідовності виконання роботи		5
Відповідність обраних	- всі обрані типи завдань доцільно використовувати для перевірки необхідних вмінь та навичок;	5

типів завдань до практичних (лабораторних, самостійних) робіт поставленій меті	- є завдання, тип яких не доцільно використовувати для перевірки необхідних вмінь та навичок;	2
Наявність завдань для роботи в групах, парах		5
Чіткість та зрозумілість формулювання завдань:	- завдання з деталізацією форми подачі результатів, з критеріями оцінювання, терміном виконання;	5
	- завдання з деталізацією форми подачі але без критеріїв оцінювання;	3
	- завдання зрозуміле, але без деталізації форми подачі результатів та критеріїв оцінювання	1
Достатність коментарів при оцінюванні навчальних досягнень студентів:	- коментарі з вказівками на помилки	5
	- прості коментарі типу «достатньо добре»	3
Наповнення банку тестових питань	- більше 150 питань;	10
	- від 100 до 150 питань;	8
	- від 30 до 100 питань;	5
Наявність категорій у банку тестових питань для перевірки різних рівнів засвоєння навчального матеріалу (за Б.Блумом):	- наявні категорії для кожного модуля, у кожному з яких є категорії за складністю завдань, в кожній категорії не менше 10 тестових завдань;	5
	- немає категорій за складністю або модулями, наявні категорії без тестових завдань;	3
	- банк тестових питань заповнений без категорій;	1
Різноманітність типів тестових завдань	- 5 і більше різних типів;	5
	- від 3 до 5 різних типів;	3
	- 1-2 типи;	1
Використання графіки у тестових завданнях	- графічні зображення використовуються у формулюванні завдань і як варіанти відповідей;	5
	- графічні зображення використовуються тільки у формулюванні завдань;	3
Формування модульних та підсумкового тесту	- здійснюється за допомогою вибору випадкових питань з різних категорій складності у визначених співвідношеннях;	5
	- здійснюється за допомогою ручного вибору питань з різних категорій складності у визначених співвідношеннях;	3
	- не дотримані співвідношення за рівнями складності	1
		100

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Експертний висновок

Діючи на основі Положення про електронний навчальний курс, затвердженого
"___" _____ 20__ р., експерт

(прізвище, ім'я, по-батькові)

здійснив (структурно-функціональну, змістовно-наукову, методичну) експертизу
електронного навчального курсу:

(назва ЕНК)

Розробленого для студентів _____ курсу, факультету _____,
ННІ

авторами якого є:

(прізвище, ім'я, по-батькові)

у відповідності до критеріїв, викладених у Положенні.

Висновок експерта:

Сума балів _____

Підпис експерта _____

"___" _____ 20__ р.

*Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____,
протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Погоджено:

Ректор ТДАТУ,

професор

Проректор з НПП

В.М. Кюрчев

О.П. Ломейко

* Лише для змістовної експертизи

